

นับจากวันที่ 10 กรกฎาคม 2554 วันเริ่มต้นของการบังคับใช้พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 ได้เพิ่มอีกภารกิจอีกอย่างหนึ่งให้กับชีวิตของคนไทยก็คือ พ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีลูกหลานอายุตั้งแต่ 7-14 ปี (ประมาณ 8 ล้านคน) ต้องพาลูกหลานไปยังเขต เทศบาลหรืออำเภอเพื่อทำบัตรประจำตัวประชาชน เสียงสก่อนกลับจากผู้ใหญ่ในสังคมไทยต่อ ‘บัตรประชาชนเด็ก’ พบว่า มีทั้งแ่งบวกและลบ ขณะที่เสียงจากเด็ก ๆ แล้ว บัตรใบนี้ดูจะเป็นเรื่องที่น่าตื่นเต้น-ย่นตึกทีเดียว

บัตรประชาชนเด็กกับ โจทย์ที่ไม่ถูกตอบ?

ที่มาที่ไปของบัตรประชาชนเด็กนั้น ต้องย้อนกลับไปดูโครงการด้านไอทีของรัฐบาลยุคทักษิณ ชินวัตร ที่เรียกว่า “โครงการปี 2546 ปีแห่งการบริการประชาชนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Citizen E-Service)” ที่เสนอโดยคณะกรรมการบูรณาการและปฏิรูประบบการทะเบียนแห่งชาติ ได้รับการเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2546 โดยคณะรัฐมนตรีได้ให้กรอบว่า

เมื่อกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งที่ต้องออกบัตรให้กับประชาชนด้วยการใช้เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลทะเบียนบุคคล (identity) ของกระทรวงมหาดไทยแล้ว บัตรประจำตัวประชาชนในอนาคตจะใช้แบบแถบแม่เหล็ก ซึ่งประชาชนต้องมีบัตรต่างๆ หลายใบ หรือจะพัฒนาไปใช้บัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) ซึ่งสามารถพกบัตรเพียงใบเดียว โดยอาจทำเป็นระยะๆ หรือจัดกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มๆ ทั้งนี้ให้พิจารณาความคุ้มค่าทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น!

สมาร์ทการ์ด ตั้งแต่ ‘แรกเกิด’ คือคำตอบแรก

ผ่านไปร่วมห้าเดือน ประเด็นนี้กลับเข้ามาสู่การประชุมคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง ด้วยการตัดสินใจว่าบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart card) ภายใต้โครงการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Citizen) มีความเหมาะสมกว่า ด้วยเหตุผลทางงบประมาณ เพราะหากให้แต่ละหน่วยงานออกบัตรเพื่อให้ประชาชนแสดงตัวหรือใช้รับบริการ

จากรัฐ ประชาชนแต่ละคนจะต้องพบบัตรถึง 2 ใบ คือ บัตรประชาชนและบัตรทอง 30 บาทรักษาทุกโรค หรืออาจรวมถึงใบที่ 3 อย่างใบขับขี่ ย่อมมีผลต่อความซ้ำซ้อนทางปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน ภาระทางงบประมาณ และความไม่สะดวกของประชาชนเอง

กรม.จึงมีมติเห็นชอบโครงการดังกล่าวเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2546 โดยกำหนดกรอบว่า ให้เริ่มต้นจากการจัดทำบัตรประชาชนที่ดำเนินการโดยกระทรวงมหาดไทยเป็น “บัตรหลัก” เพื่อให้รู้ถึงข้อมูลประชากรตามทะเบียนราษฎรที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบันสำหรับข้อมูลของส่วนราชการ/หน่วยงานอื่นๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น ก็สามารถนำมาเชื่อมโยงและเพิ่มเติมข้อมูลต่างๆ ลงในบัตรประชาชนของกระทรวงมหาดไทยได้เมื่อมีความพร้อม

ทั้งนี้ อยู่บนหลักการว่า บัตรประชาชนควรมีอายุใช้งานมากกว่า 6 ปี เพื่อประหยัดงบประมาณในการออกบัตรใหม่ โดยกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่เกิด ในระหว่างรอความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยที่จะต้องประสานกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่องไมโครชิพ หากหน่วยราชการใดมีความจำเป็นต้องทำบัตรให้ประชาชนก็ให้ดำเนินการออกตามลักษณะของบัตรเดิมที่เคยทำมา หรือเป็นบัตรชั่วคราวไปพลางก่อน

15 ลบ 8 เท่ากับ 7: สมการง่ายๆ ของ ‘บัตรประชาชนเด็ก’ 7 ขวบ

ระหว่างกระบวนการพิจารณาและผ่านร่างกฎหมายออกมาเป็น พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2554 นั้น ประเด็นที่มีการถกเถียงและปรับอยู่หลายครั้งก็คือ อายุที่เด็กควรเริ่มทำบัตรประชาชน จากแนวคิดที่ว่า “ประชาชนทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตั้งแต่แรกเกิด” เมื่อการเมืองไทยเปลี่ยนมาถึงรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช คณะรัฐมนตรีมีมติเสนอ ร่าง พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน ฉบับที่... พ.ศ.... ต่อ สภานิติบัญญัติ โดยปรับเปลี่ยนให้เด็กทำบัตรประชาชนเมื่ออายุ 1 ขวบ

นายวินัส สีสุข เจ้าหน้าที่ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย อธิบายเหตุผลของการปรับเกณฑ์อายุในการทำบัตรประชาชนเด็กว่า การถ่ายรูปเด็กเป็นไปได้ยาก เนื่องจากใบหน้าเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการสแกนลายพิมพ์นิ้วมือก็ทำได้ยากเช่นกัน แต่เมื่อยึดถือกรอบที่ว่าทุกคนควรมีบัตรแสดงตน เกณฑ์อายุจึงถูกขยับมาเป็น “1 ปีนับแต่วันเกิด หรือ 60 วัน นับแต่วันได้สัญชาติไทย”²

อย่างไรก็ตาม ด้วยเหตุผลที่ไม่สมเหตุผลผล โดยตัวของมันเอง ในระหว่างกระบวนการพิจารณาร่างกฎหมายฉบับนี้จึงมีการหยิบยกประเด็นดังกล่าวขึ้นมาอีกครั้ง พร้อมด้วยข้อโต้แย้งว่า “หากมองในแง่การถ่ายรูปเด็ก ที่ว่าถ่ายได้ยาก ก็มีความเห็นโต้แย้งว่า เด็กสามารถถ่ายรูปคู่กับพ่อแม่ หรือให้พ่อแม่อุ้มก็ได้”

ในที่สุดข้อสรุปของเรื่องนี้กลับอาศัยประเด็นเกี่ยวข้องอื่นๆ มาร่วมพิจารณาด้วย 2 ประเด็น นั่นคือ

ประเด็นแรก-อายุของบัตรประชาชน
สืบเนื่องจากร่างกฎหมายฯ ฉบับนี้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นอื่นด้วย หนึ่งในนั้นก็คืออายุใช้งานของบัตรประชาชน จากเดิมที่กฎหมายกำหนดให้บัตรประชาชนมีอายุ 6 ปี (มาตรา 6 ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2542) มีการแก้ไขเพิ่มระยะเวลาในการใช้งานบัตรยาวขึ้นเป็น 8 ปี ตามใจทนายคือ “ให้คำนึงถึงความคุ้มค่าทางงบประมาณ”

ประเด็นที่สอง-เกณฑ์การทำบัตรประชาชน
จากเดิมที่กฎหมาย (พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2542) กำหนดให้คนไทยที่มีอายุ 15 ปีบริบูรณ์ และมีชื่อในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรประชาชน และเปลี่ยนคำนำหน้านามจาก “เด็กชาย” เป็น “นาย” “เด็กหญิง” เป็น “นางสาว”³ ดังนั้น อายุเริ่มต้นของการมีบัตรครั้งแรก และอายุใช้งานของบัตรประชาชนที่ต้องแก้ไขใหม่จึงควรสอดคล้องกัน และต้องสอดคล้องกับช่วงอายุ 15 ปีด้วย

คำตอบสุดท้ายจึงออกมาด้วยตรรกะคณิตศาสตร์ระดับประถม ในชั้นการพิจารณาร่างกฎหมายโดยวุฒิสภาว่า หากต้องการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนคำนำหน้านามเมื่อเด็กอายุ 15 ปี และการแก้ไขให้บัตรประชาชน

มีอายุบัตร์ยาวนานขึ้นจาก 6 ปี เป็น 8 ปี (มาตรา 6 ทวิ พ.ร.บ.บัตร์ประจำตัวประชาชน ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2554⁴) ดังนั้น บัตร์ประชาชนเด็ก จึงเริ่มต้นเมื่อเด็กมีอายุ 7 ปี (มาตรา 5 พ.ร.บ.บัตร์ประจำตัวประชาชน ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2554)⁵

และนี่เองคือที่มาของ บัตร์ประชาชนเด็ก 7 ขวบ

บทบาทสะท้อนบัตร์ประชาชนเด็ก

จากการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลของทีมงานสุขภาพคนไทยต่อความเห็นเรื่องบัตร์ประชาชนเด็ก พบว่ามีมุมมองทั้งทางบวกและทางลบที่น่าสนใจจากแวดวงคนทำงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

แง่บวก

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มองว่าเป็นประโยชน์ในการยืนยันตัวตนบุคคล ให้เด็กสามารถใช้บัตรฯ แสดงตัวได้ง่ายขึ้น ป้องกันการสวมสิทธิของต่างด้าว รวมทั้งเพื่อให้เด็กใช้บัตรประชาชนในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากบริการสาธารณะของรัฐ ดังที่นายนิรันดร์ กัลยาณมิตร รองอธิบดีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ให้ความเห็นว่า⁶

“ข้อดีของการมีบัตรตั้งแต่อายุ 7 ปี คือ สะดวกต่อเด็กในการแสดงตัวตน ไม่ต้องพกพาทะเบียนบ้านหรือสูติบัตร ทำให้สามารถใช้สิทธิเข้าถึงสวัสดิการของรัฐได้ง่ายขึ้น รวมทั้งบรรเทาปัญหาการสวมสิทธิจากต่างด้าว ผู้ปกครองไม่ต้องพกเอกสารหลักฐานอื่นๆ ให้ยุ่งยากสำหรับข้อเสีย นั้น คือ เด็กวัยนี้ทำของหายบ่อย อาจเป็นการลำบากต่อผู้ปกครอง”

ขณะที่เด็กๆ ที่เข้าเกณฑ์ทั่วประเทศต่างตื่นตื้นกับการทำบัตรประชาชนไม่น้อย ดังความเห็นจากเด็กในกรุง ด.ช.เอกสิทธิ์ สงศรีอินทร์ อายุ 7 ปี นักเรียนชั้น ป.2 โรงเรียนพองสุวรรณวิทยา⁷ ว่า “ตอนนี้มีแต่บัตร์นักเรียน ก็อยากมีบัตรประชาชนบ้างจะได้เหมือนผู้ใหญ่ ถ้ามีจริงๆ ก็ต้องฝากแม่ไว้ เพราะกลัวจะทำบัตรหาย” แม่ด.ช.เอกสิทธิ์เองก็เห็นข้อดีหลายประการคือ “สะดวกเวลาแสดงสิทธิรับบริการต่างๆ ของเด็ก ไม่ต้องถือสูติบัตรมาให้ยุ่งยาก เวลาพาน้องขึ้นเครื่องบินก็ใช้บัตรนี้แสดงตัว หรือกรณีเด็กพลัดหลง ถ้ามีบัตรติดตัว

อยู่จะช่วยให้ส่งคืนพ่อแม่ได้เร็วขึ้น เพราะมีชื่อ-นามสกุลที่อยู่...”

เด็กชนกลุ่มน้อยบนพื้นที่สูงก็เข้าร่วมทำบัตรอย่างคึกคักเช่นกัน ดังรายงานข่าวที่ว่า⁸ “ในพื้นที่ตำบลปากกลาง อำเภอปัว บรรยากาศการเปิดทำบัตรประจำตัวประชาชนเด็กเป็นไปอย่างคึกคัก มีนักเรียนชนเผ่าต่างๆ ทั้ง ม้ง เมี่ยน และลัวะ ต่างทยอยเข้ามาทำบัตรประจำตัวประชาชนกันอย่างหนาตา โดยเด็กๆ แต่ละชนเผ่าต่างแต่งชุดประจำเผ่าเพื่อใช้ในการถ่ายรูปติดบัตรอีกด้วย”

รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเรื่องสถานะบุคคล ให้ความเห็นว่า บัตร์ประชาชนนั้น ถือเป็น การแสดงสิทธิของมนุษย์ เพราะอยู่ในทะเบียนราษฎร ทำให้ข้อมูลของประชากรชัดเจนมากขึ้น ยิ่งในยุคที่รัฐมีสวัสดิการมากขึ้น การที่เด็กจะไปแสดงสิทธิว่าเป็นคนสัญชาติไทยหรือไปโรงพยาบาลก็ง่ายขึ้น สิ่งที่ดีตามมาอีกด้านคือ ป้องกันเรื่องทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ยากจน เช่น การสวมสิทธิเด็กที่เกิดในต่างจังหวัด หรือเอาตัวตนของคนสัญชาติไทยไปขายจะทำได้ยากขึ้น⁹

แง่ลบ

ทัศนคติของนักพัฒนาจากองค์กรด้านเด็ก ต่างออกมาให้ความเห็นคัดค้านกันระงม ดังความเห็นของนายมนตรี สันทวิชัย (ครูยุ่น) เลขาธิการมูลนิธิคุ้มครองเด็ก ที่ว่า “ถือเป็นการใช้อำนาจโดยไม่ตรวจสอบรายละเอียดให้รอบคอบ เพราะอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อเด็กหลายๆ กลุ่ม เช่น กลุ่มเด็กพิการ เด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อนที่ตามหลักแล้วรัฐจะต้องคอยดูแลส่งเสริมเด็กกลุ่มนี้ด้วย และกฎหมายในอดีตได้ผ่านกระบวนการคิดที่ดีอยู่แล้วว่า ให้เด็กอายุ 15 ปีขึ้นไปค่อยมีบัตรประจำตัวประชาชน เพราะเด็กวัยนี้เริ่มมีความคิดเป็นผู้ใหญ่แล้ว”¹⁰

ทำนองเดียวกัน ครูหยุด วลลภ ตังคณานุรักษ์ เลขาธิการมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก แจงถึงความไม่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำ เนื่องจาก “...เมื่อเด็กอายุน้อยตาย ก็จะมีการสวมรอยของพวกมิฉฉาชีพในการไปสวมชื่อขณะเดียวกัน งบประมาณที่เอาไปใช้ทำบัตรจะคุ้มค่า

หรือไม่ ทำแล้วได้ประโยชน์อะไร เพราะรูปแบบเดิมก็ใช้ได้ดีอยู่แล้ว เมื่อทำแล้วใครจะไปพบให้เด็ก ก็ต้องเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ผู้ปกครองอยู่ดี ทำแล้วเป็นระบบออนไลน์หรือเปล่า เอกสารที่เรามีอยู่ก็ออนไลน์อยู่แล้ว หากอ้างเพื่อการรักษาพยาบาล ก็มีเลข 13 หลักอยู่ในใบเกิด มันไม่ได้มีประโยชน์มากกว่าเดิม แต่จะเปลืองทรัพยากรมากกว่า ทำแล้วคุ้มก็ดี แต่มองว่าตอนนี้ถึงทำไปก็ไม่คุ้ม”¹¹

ส่วนนักวิชาการ รศ.ดร.โกวิทย์ พวงงาม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีมุมมองที่ไม่ต่างจากนักพัฒนาว่า “ไม่ใช่สิ่งจำเป็นสำหรับเด็กวัย 7 ขวบเลย เนื่องจากเมื่อทำแล้ว ผู้ดูแลบัตรและทำธุรกรรมต่างๆ ก็คือผู้ปกครองอยู่ดี เด็กไม่สามารถทำธุรกรรมใดๆ หรือแม้แต่รับผิดชอบดูแลบัตรด้วยตนเองได้ด้วยวัยเพียง 7 ขวบ...ผมว่ากฎหมายของเดิมดีอยู่แล้ว...ไม่แน่ใจว่ามันเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์อื่นหรือเปล่า เช่น การประมวลบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเด็ก 7-14 ขวบนี้มันมีเกือบ 10 ล้านคน แล้วผลประโยชน์อาจจะมิเป็นร้อยละ ล้านในเรื่องเครื่องมือเครื่องมือพวกนี้”¹²

ท้ายสุดเป็นประเด็นเรื่องความกลัวการสวมบัตรที่ผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดนอย่างระนองหวั่นว่าจะมีการนำเด็กต่างด้าวยัดใส่สวมบัตรประชาชน ซ้ำรอยที่นำโรฮิงญาเข้าสวมบัตรไทยพลัดถิ่น¹³

โจทย์ที่ ‘บัตรประชาชนเด็ก’ ยังไม่ได้ตอบ

นอกจากเสียงวิจารณ์หรือคำถามต่อ ‘บัตรประชาชนเด็ก 7 ขวบ’ แล้วยังพบว่า มีข้อสังเกตต่อการมีบัตรประจำตัวประชาชนเช่นกันว่า มีความอ่อนไหวสูงต่อประเด็นเสรีภาพส่วนบุคคล นั่นคือข้อมูลที่ถูกบันทึกในบัตรนั้นอาจเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกละเมิดได้ง่าย

หากทบทวนกันอีกครั้งถึงที่มาของบัตรประชาชนเด็กจะเห็นว่า เป็นเพียงส่วนหนึ่งของนโยบายบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart card) ที่รัฐบาลสมัยทักษิณต้องการไปถึง นั่นก็คือ การเป็นบัตรใบเดียวที่บุคคลแต่ละคนสามารถใช้เพื่อแสดงตนในทางกฎหมายและใช้เพื่อรับบริการจากรัฐ โดยไม่ต้องพกบัตรอื่นอีก (ได้แก่ บัตรประชาชน, บัตรทอง 30 บาทฯ, ใบขับขี่,

บัตรประกันสังคม, บัตรอื่นๆ) และรัฐสามารถลดภาระทางงบประมาณไม่ต้องใช้จ่ายเพื่อการจัดทำบัตรหลายประเภท

ทั้งนี้ ช่องว่างที่มีอยู่เดิมก็คือ ระหว่างเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 15 ปี โดยเด็กแรกเกิดจะมีเพียงใบรับรองการเกิดจากสถานพยาบาล (ท.ร.1/1) เพื่อให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองนำไปแจ้งเกิดกับหน่วยงานทะเบียนราษฎรเพื่อรับสูติบัตร ดังนั้นช่วงเวลาระหว่างเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 15 ปี เอกสารที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องพกพาแทนเด็กเพื่อแสดงตน (เด็ก) และเข้ารับบริการของรัฐก็คือสูติบัตร และ/หรือทะเบียนบ้าน (หลายกรณีมีเพียงใบรับรองการเกิด)

อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตต่อเอกสารทั้งสูติบัตรทะเบียนบ้าน รวมถึงใบรับรองการเกิดของเด็กด้วยเช่นกัน กล่าวคือ เอกสารดังกล่าวไม่มีรูปถ่ายที่ยืนยันตัวตน ทำให้นำไปสู่การสวมตัวเด็กได้ง่าย หรือการพิสูจน์ตัวตนทำได้ยาก บ่อยครั้งต้องใช้พยานบุคคลมายืนยันว่าเด็กเป็นลูกของพ่อแม่คนนั้นจริงๆ นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กจำนวนไม่น้อยที่ไม่มีสูติบัตร เพราะพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ไปแจ้งเกิด

ข้อเสนอให้เด็กมีบัตรประจำตัวตั้งแต่แรกเกิด โดยเสนอว่าพ่อแม่สามารถอุ้มลูกถ่ายรูปติดบัตรได้ จึงเป็นทางเลือกเพื่อลดโอกาสให้กับการเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์ตัวตน

กล่าวได้ว่า ‘บัตรประชาชนเด็ก 7 ขวบ’ นี้ นอกจากจะก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์กว้างขวางในสังคม และมีคำถามถึงความเหมาะสม ผลดีผลเสียต่างๆ นานาแล้ว ในที่สุด การใช้เกณฑ์อายุทำบัตรประชาชนครั้งแรกไว้ที่ 7 ปี ก็ไม่ได้ตอบโจทย์การลดภาระทางงบประมาณในการจัดทำบัตร ที่ต้องใช้เพื่อแสดงตนและเข้าถึงบริการหรือสวัสดิการของแต่ละหน่วยงานแต่อย่างใด

ทั้งนี้ยังไม่ได้ตอบโจทย์ช่องว่างของการมีหลักฐานแสดงตนที่ชัดเจนของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 7 ปี กลายเป็นเพียงความตื่นเต้นชั่ววูบให้กับบรรดาเด็กน้อยกลุ่มหนึ่งทั่วประเทศเท่านั้น